

VLINDERNET

een speelse invalshoek om te praten over cyberpesten, de aanleiding ervan en de gevoelens en behoeften daarbij en hoe veilig om te gaan met internet.

Cyberpesten omvat alle vormen van pesterijen die een beroep doen op ICT (informatie- en communicatietechnologie) om slachtoffers lastig te vallen, te bedreigen, te beledigen... Dat kan gaan via mail, sms, mms, chat, gastenboeken op websites en blogs en profielen op sociale netwerken, you tube, instant messaging enz.

DOEL

De spelers praten (eerst in een kleine groep en dan klassikaal) over situaties die te maken hebben met een vorm van cyberpesten en veilig internet. Ze verwoorden hun gevoelens en behoeften daarover.

DOELGROEP

10-15jaar

AANTAL DEELNEMERS

3 tot 30 spelers

BEGELEIDING

1 begeleider of leerkracht

DUUR

1 tot 2 uur (spel en bespreking inbegrepen). Het bespreken van 2 situaties in 1 spel (1 lesuur) of 3 in twee lessen lijkt ons het maximum. Meer rondes spelen raden we af. Het is beter het spel later nog eens te spelen met nieuwe situaties, dan de deelnemers te overladen.

SPELUITLEG

MATERIAAL IN DE DOOS

- speluitleg
- 30 situatiekaarten (2 sets van 15 verschillende situaties)
- 5 gevoelskaarten
- 5 dobbelstenen
- 5 gadgets
- sensibiliseringsaffiche

MATERIAAL ZELF VOORZIEN

- een uurwerk
- blanco A4-papier + balpen voor elke groep

VOORBEREIDING

Zet 6 tafels klaar (5 voor de leerlingen en één tafel voor de leerkracht). Verdeel de stoelen over de tafels zodat er (ongeveer) gelijke groepen ontstaan. Leg op elke tafel een gevoelskaart, een dobbelsteen, een blanco A4-blad en een balpen. Op de tafel van de leerkracht liggen 5 gadgets en het pakket situatiekaarten (SK). Hang een sensibiliseringsaffiche met het vlindersymbool op aan het bord.

SPELVERLOOP

VERDELING VAN DE GROEPEN EN DOBBELSTEENSPEL

Ofwel verdeelt de leerkracht de spelers in 5 groepen ofwel doen ze dat zelf. In elke groep zitten minstens 2 en ten hoogste 6 spelers. De groepen moeten ongeveer even groot zijn.

Alvorens het spel te beginnen stelt de leerkracht de vraag wie weet waar het vliandersymbool van vzw Zinloos Geweld voor staat (geweldloosheid, tegen (cyber)pesten en geweld, voor vrede en respect...)

De spelers worden verdeeld in kleine groepjes. Elke speler krijgt van de leerkracht/begeleider een situatiekaart (SK). Om beurten gooien de spelers met een dobbelsteen. De speler die, nadat iedereen een gelijk aantal beurten heeft gehad, het eerst 12 of meer ogen gooit, wint. Eindigen twee spelers ex-aecquo, dan gooien ze elk opnieuw. Wie dan het hoogste aantal ogen gooit, wint de ronde.

De eindwinnaar kiest eerst een gadget dat op de centrale tafel ligt en selecteert vervolgens één van de SK die op zijn tafel liggen om te bespreken. De andere SK worden verzameld en teruggelegd op de centrale tafel. Nadat de winnaars van elke groep bekend zijn, schuiven ze elk –samen met hun gadget en de gekozen SK– door naar de volgende tafel in de richting van de wijzers van de klok. Hij gaat zitten op de plaats van de speler die net ook verschoven is naar een

volgende tafel. Zo verliest en krijgt elke groep een nieuwe speler.

BESPREKING IN KLEINE GROEP

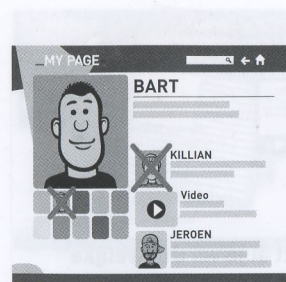
Zeg de spelers dat ze eerst in kleine groep en daarna met de hele klas een tekening gaan bekijken van een situatie die te maken heeft met een vorm van cyberpesten.

De winnaar leest de tekst voor die op de SK staat, beschrijft t.o.v. de medeleerlingen duidelijk wat hij ziet en plaatst het gadget op een gezicht op de Gevoelskaart (GK) dat volgens hem overeenkomt met het gevoel dat hij daarbij heeft. In wijzerszin zegt elke speler om beurten kort:

- 1 Waarom zijn gadget op dat welbepaald gevoel staat,
- 2 zijn ervaringen met de uitgebeelde situatie,
- 3 wat de eventuele gevolgen daarvan kunnen zijn en
- 4 welke oplossingen er kunnen gevonden worden.

DE INHOUD VAN DE 15 TEKENINGEN

Als mogelijke leidraad bij de klassikale bespreking reiken we hieronder per situatie een aantal specifieke vragen aan die je kan combineren met de meer algemene vragen.

Bart ontvriendt/blacklist Killian

- Wat kan de reden zijn?
- Hoe zou Bart reageren als het hem overkomt?

Steve maakt een vals profiel op naam van Justin Bieber

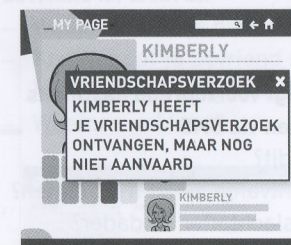
- Waarom maakt Steve een vals profiel?
- Kan hij dat ongestraft doen?
- Is Steve bang voor iets of voor iemand?
- Of wil hij indruk maken?

verdachte chat: Jeroen (43j.) en Ann (11j.) chatten al een hele tijd met elkaar en

hebben altijd leuke gesprekken. Tijdens een gesprek schrijft Jeroen: "Ik stuur je een leuke verrassing als je mij je adres geeft"

- Wat zou jij doen als je Ann was?
- Waarom?
- Hoe kan Ann weten of Jeroen te vertrouwen is of niet?
- Wat als Jeroen 13 jaar zou zijn? Zou je dan anders reageren?

Kimberly wil je niet als vriend aanvaarden op Facebook

- Kan iemand geweigerd worden omdat hij geen gsm heeft of uit een arm gezin komt?
- Waarom wel/niet?

Iemand creëert een haatgroep tegen jou of een klasgenoot van je

- Denk je dat je 40 jaar later je nog zal herinneren dat je lid was van een groep of het slachtoffer ervan bent geweest?

- Waarom wordt zo'n haatgroep gemaakt?
- Kan je begrijpen dat iemand zoiets doet?

Mouna ontvangt voortdurend haatmails en bedreigingen via SMS

- Herken je dit?
- Waarom ontvangt ze zo'n berichten?
- Is Mouna slachtoffer of dader?
- Waarom denk je dat?

Iemand spreekt beledigingen en bedreigingen in op je voicemail, o.m. "Fuck aan alle homo's"

- Wat vind je van iemand die zo'n bericht inspreekt?
- Vind je een bericht inspreken minder erg dan een bericht plaatsen op Facebook/Netlog of een SMS?
- Waarom doen mensen soms erg agressief naar iemand die anders geaard is of een andere kleur heeft of een andere taal spreekt?

Iemand maakt al je vertrouwelijke emails, sms'en/of Twitterberichten openbaar

- Wat kan de reden zijn waarom iemand zoiets doet?
- Kan zoiets een positief doel hebben?
- Zelfs als het een positief effect zou hebben, valt het dan goed te praten?

Marjan gebruikt voor de eerste keer de webcam. Haar vriend Sander vraagt haar om hem haar ondergoed te laten zien. De volgende dag staan er foto's van Marjan online op Facebook

- Wie is hier in de fout? Marjan of Sander?
- Waarom denk je dat?
- Wat denk je dat de gevolgen zijn voor Marjan? En voor Sander?
- Wat zou je doen mocht je deze foto's online zien?

Murat plaatst ongevraagd op jouw profiel een negatief bericht en al je vrienden hebben het gelezen

- Kan dit opzettelijk of per ongeluk gebeurd zijn?
- Als het opzettelijk is, wat is dan de bedoeling?
- Hoe reageer je daar het best op?
- Of wil Murat iets duidelijk maken aan Steve?
- Kunnen Murat en Steve vrienden zijn?

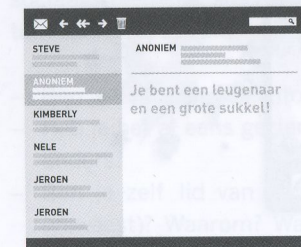
Arlynn plaatst een bericht op Facebook/Netlog dat ze morgen met haar ouders op reis vertrekt. 's Anderendaags werd er ingebroken

- Is er een verband tussen het bericht van Arlynn en de inbraak?
- Welk verband?
- Welke goede raad kan je Arlynn geven?

Frauke spijbelt en de leerkracht (die bevriend is) leest dit

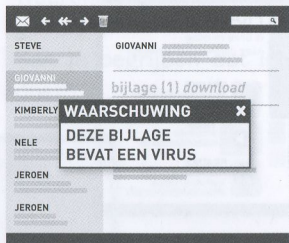
- Welke les trek je hieruit?
- Kan het dat je bevriend bent met een leerkracht of omgekeerd?
- Waarom wel/niet?

Piet ontvangt een mail: "Jij bent een leugenaar en een grote sukkel!"

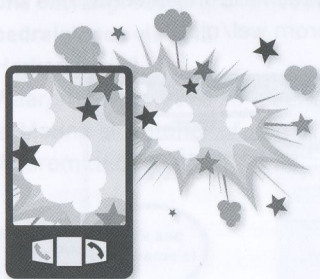
- Is dit erg?
- Indien niet: wanneer is of wordt het dat wel?
- Hoe zal Piet wellicht reageren?
- Hoe zou hij het best reageren?
- Kan dit pijn doen of blijft het sowieso onschuldig?

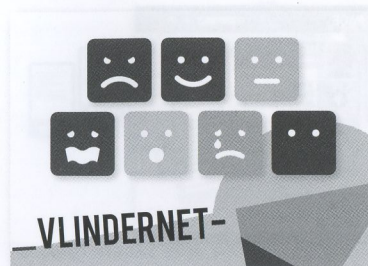
Iemand stuurt je bewust een virusbericht

- Wat zijn de gevolgen hiervan?
- Hoe kan je je hiertegen beschermen?

Lucas filmt stiekem met zijn GSM de vechtende ouders van Lies en plaatst het op YouTube

- Kwam het idee van Lies of van Lucas?
- Wat kan de bedoeling geweest zijn?
- Wat vind je van het initiatief?
- Wat kunnen de gevolgen zijn voor Lies, Lucas, de ouders van Lies?

GEVOELSKAART

Elke speler mag een gezicht interpreteren zoals hij zelf wil (boos, verdrietig, sprakeloos, woedend, neutraal, onverschillig, verwonderd, geschokt, ...) Het lege gezicht geeft de mogelijkheid aan de speler om zelf een gevoel te verzinnen als hij het juiste niet bij de 6 andere vindt. Of om zijn gevoel bij die situatie niet te tonen als dat voor hem (emotieel) moeilijk is.

Als je vindt dat de situatie voldoende is besproken, rond je het gesprek af en kondig je al dan niet de volgende dobbelsteenronde aan.

KLASSIKALE BESPREKING

De leerkracht/begeleider kiest één van de besproken situaties om klassikaal te bespreken.

Je stelt zowel vragen gericht aan een speler als algemeen aan de groep. En je vraagt soms verder door op wat spelers zeggen om een 'voorbeeldantwoord' te doorprikken en een meer echte gedachte of mening te horen.

1 RICHTVRAGEN

Waarom heb je je gadget op dat gevoel gezet? Wat bedoel je ermee? Waarom voel jij dat bij die situatie?

Wat vinden de anderen? Wie heeft datzelfde gevoel aangeduid? En waarom?

Wie heeft een ander gevoel aangeduid? Waarom?

Wie heeft er pijn in de tekening? Hoe weet je dat?

Wie is het slachtoffer? Waarom?

Wie is de dader/pestkop? Waarom?

Wat zien we gebeuren?

Wanneer gebeurt zoiets? Wanneer doet zich dat voor?

Waarom gebeurt het?

Wat zou jij doen? Hoe zou jij reageren of hoe heb je gereageerd? Herken je iets? Heeft deze reactie zin/effect?

Wie heeft ooit zoiets meegemaakt? Of gezien?

Past deze prent in het rijtje? Is dit volgens jou een vorm van geweld?

Defriending of blacklisten of ontvrienden. Wie heeft het ooit al eens gedaan of ondervonden? Som enkele mogelijke redenen op (stalking, ruzie, spam, waterd contact, ...)

Wanneer is iets erg, minder erg of niet erg?

Hoe belangrijk is het of iets opzettelijk of per ongeluk is gebeurd?

Ben je soms onverschillig?

Vooroordelen (zonder kennis van zaken, want werkelijkheid is anders)

Wat is eigenlijk 'cyberpesten'? Wat verstaan jullie daaronder?

Wat is het verschil met pesten? (antwoord: weinig of geen verschil tenzij meer afstand en toch sterk indringend; het gevoel te hebben dat je geen veilige plek meer hebt; nog minder controle, ...) Som enkele vormen van cyberpesten op.

2 WAT KAN EEN OORZAAK ZIJN?

Frustratie, ruzie, wraak, verveling, ...

3 WAT KUNNEN DE GEVOLGEN ZIJN?

Zelfmoord(poging), rechtszaak/gevangenisstraf, depressie, zelfverminking, sociaal isolement, slechtere schoolprestaties, ziekte, ...

- Ben je zelf al het slachtoffer geweest?

- Heb je het al eens gezien van iemand anders?

- Ben je zelf lid van een (haat)groep (geweest)? Waarom? Waarom ben je er uit gestapt?

4 WAT KAN JE DOEN EN WAAR KAN JE TERECHT?

Vertrouwenspersoon

Wie? Ouders, leerkracht, goede vriend, familie, leerlingenbegeleider CLB, arts, ...

Interessante websites

www.clicksafe.be is de website bij uitstek en tegelijkertijd hulplijn voor iedereen die vragen heeft en problemen over veilig internet. Deze portaalsite van Child Focus heeft een aparte website voor kinderen, jongeren, opvoeders (zowel ouders als professionelen).

www.ispa.be is de site van de Belgische vereniging van internetproviders; een onafhankelijke organisatie zonder winst-oogmerk. Hier kan je terecht voor nut-tige links waar je meer info krijgt over virussen, spam, filters en de technische valkuilen van het internet. Maar wat er ook gebeurt, neem in eerste instantie altijd contact op met je internetprovider.

Stel je je vragen bij bepaalde (verdachte) situaties, dan kan je dat melden via je internetprovider maar ook bij Child Focus via clickhelp@childfocus.be of www.clicksafe.be

Op www.onderzoekjegrens.nl kan je een test doen om er achter te komen waar jouw grenzen liggen op het gebied van privacy, intimiteit en sexualiteit.

Melding kinderporno: het bezit en het verspreiden ervan is strafbaar. Je kan het (anoniem) melden aan Child Focus via www.childfocus-net-alert.be

Aanzetten tot haat, geweld, discriminatie en racisme is strafbaar en dat kan je melden aan www.cyberhate.be

Word je gepest, dan kan je gratis en anoniem je verhaal kwijt aan de Kinder- en Jongerentelefoon op het nummer 102. Hun medewerker zal naar je verhaal luisteren, steun verlenen en eventueel advies geven. www.kjt.org

Centrum ter Preventie van Zelfdoding: gratis en anoniem te contacteren. Voor mensen die aan zelfdoding denken, ie-

dereen in hun omgeving en nabestaanden van zelfdoding. www.zelfmoordlijn.be (02 649 95 55 en dit 7d/7 en 24u/24) of chatten op ma-di-do-vrij-za tussen 19u en 21u30.

Andere websites i.v.m. pesten:

www.pestweb.nl, www.kieskleurtegenpesten.be; www.limits.be (bij dit steunpunt voor ongewenst gedrag op school kan je gratis terecht. Ook als ouder. Elke werkdag tussen 10u en 17u (016 208 588).

Heb je klachten:

- Neem contact op met je internet- of mobiele provider zodat die de pester kan identificeren en eventueel blokkeren. Dit doe je door een mail te sturen naar abuse@... en dan de naam van je provider
Bijvoorbeeld: abuse@netlog.com,
abuse@youtube.com,
abuse@hotmail.com
- Pesten is niet strafbaar maar extreme situaties of stalking weer wel. Ernstige klachten kan je melden aan de federale politie (Federal Computer Crime Unit) via contact@fccu.be. Bewaar het gsm-nummer of sms-bericht, nickname of emailadres van de pester en de datum, naam, webadres van de chatroom of screenshot van de chatsessie(s) zodat de politie de dader kan opsporen. Je kan ook naar je lokaal politiekantoor stappen.

Melden moet – Praten helpt!

De meeste jongeren die het slachtoffer zijn van cyberpesten, zwijgen. Ze

zijn bang voor nog meer pesterijen. Of bang dat de ouders hun internetverbinding zullen blokkeren of filteren. Soms leggen ze ook de schuld bij zichzelf en verliest de gepeste zijn zelfvertrouwen en kan hij depressief worden. Zware peestsituaties kunnen leiden tot zelfverminking of zelfmoord (gedachten en/of pogingen). De 'meelopers' weten vaak zelf niet hoe ze moeten reageren of zijn bang om zelf het slachtoffer te worden. Het is uitermate belangrijk dat slachtoffers signalen krijgen uit hun omgeving die hen 'uitdagen' om tot een oplossing te komen. Zolang niemand cyberpesten meldt, kan het blijven doorgaan.

BEVEILIGING

Hoe email ik veilig?

- installeer een antivirusprogramma, spyware en een spamfilter.
- Open geen spamberichten. Je krijgt alleen maar meer spam. Verwijder ze meteen.
- Wissel je emailadres enkel uit met mensen die je persoonlijk kent én vertrouwt.
- Geef nooit je wachtwoord of inlognaam aan anderen. Zorg dat ze niet makkelijk te raden zijn.
- Wil je niet dat je telefoonnummer bekend geraakt, maak het dan onder geen enkel beding openbaar.
- Vermeld het onderwerp van je mail duidelijk in de onderwerpbalk, zodat de ontvanger meteen weet waarover het gaat en het als een geloofwaardig bericht herkent.
- Ontvang je haatmails of bedreigingen, blokkeer de afzender via "instellingen".

- Wees op je hoede als een onbekende een afspraak met je wil maken. Als je toch ingaat op de uitnodiging, zorg er dan voor dat je je ouders of vrienden informeert. Kies voor een bekende, vertrouwde plek waar nog andere mensen rondlopen, als plaats van afspraak. Is de andere persoon niet akkoord, dan is er misschien een reden om wantrouwig te zijn.

Hoe hou ik het veilig op Facebook of Netlog?

- Wees je bewust van het feit dat iedereen meeleeft. 'Alles wat je zegt of schrijft, kan tegen jou gebruikt worden' is geen loze kreet. Gegevens of foto's kunnen gebruikt of misbruikt worden om je te plagen of te pesten. Zelfs jaren later.
- Check eens de privacy-instellingen. Zorg dat deze zodanig ingesteld staan dat enkel je vrienden toegang hebben tot je profiel.
- Aanvaard enkel mensen die je ook in het echte leven kent in je vriendenlijst.
- Vermijd beledigingen, beschuldigingen en roddels over anderen. Ook dat leest iedereen mee en kan veel pijn en verdriet veroorzaken.

Hoe chat ik veilig?

- Chatberichten zijn het populairste middel om te cyberpesten.
- Laat geen persoonlijke gegevens (naam, adres, telefoon- of gsm-nummer, rekeningnummer, kredietkaartgegevens enz.) achter op het internet.

Zelfs niet tegenover je echte of virtuele vrienden. Je kan niet voorzichtig genoeg zijn.

- Om je aan te melden in een chatroom moet je je profiel opgeven. Vul alleen de hoogst noodzakelijke gegevens in en chat vooral met vrienden die je ook in het 'echte' leven kent. Je weet nooit wie er schuilgaat achter nicknames.
- Hou in het menu 'tools/opties/berichten' van het emailprogramma bij met wie je chat en/of bewaar de gespreksgeschiedenis.
- Verlaat meteen de chat van zodra er een onaangename discussie is of wanneer er beledigd, bedreigd of gescholden wordt. Om later eventueel opnieuw in te loggen met een nieuwe nickname.
- Met MSN Messenger bepaal je zelf met wie en wanneer je chat. Jij stelt je persoonlijke MSN-lijst samen. Copieer geen MSN-adressen van collega's of vrienden of klasgenoten. Voeg geen mensen toe die je niet in het echte leven kent.
- Blijf kritisch met alles wat je hoort en ziet online. Op het internet kan je gewoon zeggen wat je wilt, zonder dat iemand dat kan controleren. Wees voorzichtig met de webcam. Gebruik deze enkel als je 100% zeker weet dat degene aan de andere kant iemand is die je kent en die je vertrouwt. Doe ook nooit voor de webcam wat je niet voor een groot publiek zou doen.

Hoe surf ik veilig?

- Laat geen persoonlijke gegevens (naam, adres, telefoon- of gsmnum-

mer, rekeningnummer, kredietkaartgegevens, wachtwoord, inlognaam enz.) achter op het internet. Ook niet in gastenboeken en op forums. Je kan niet voorzichtig genoeg zijn.

- Installeer een popupkiller om het automatisch downloaden van (reclame) afbeeldingen te verhinderen.

5 TIPS

TIPS voor kinderen en jongeren

- Negeer pest- en haatmails/sms'en.
- Blokkeer de afzender.
- Als er iets vervelends gebeurt tijdens een chat, ga weg en sluit af.
- Neem scheldpartijen niet te persoonlijk op.
- Bewaar het bewijs (mails...).
- Geef nooit je wachtwoord door.
- Vertel het aan een vertrouwenspersoon.

Laat geen persoonlijke gegevens (naam, adres, telefoon- of gsm-nummer, kredietkaartgegevens enz.) achter op het internet. Zelfs niet tegenover je echte of virtuele vrienden. Je kan niet voorzichtig genoeg zijn.

Om je aan te melden in een chatroom moet je je profiel opgeven. Vul alleen de hoogst noodzakelijke gegevens in. Hou in het menu 'tools/opties/berichten' van het emailprogramma bij met wie je chat.

TIPS voor ouders algemeen

- Zet de PC op een centrale plaats (lees controleerbare plek in huis).
- Leer uw kind wat netiquette is.

- Praat af en toe met uw kind over internet op een open en positieve manier.
- Informeer u, weet waarover u praat.

TIPS voor ouders en slachtoffers

- Reageer niet op pest- en haatmails/sms'en.
- Geef die raad ook aan je kinderen.
- Praat erover met de school.
- Praat erover met andere ouders.
- Neem uw kind serieus maar leer het ook relativeren.
- Doe aangifte bij ernstige gevallen (provider verwittigen, de Federal Computer Crime Unit van de Federale Politie...).

TIPS voor leerkrachten en scholen

- Toon interesse voor wat leerlingen doen op het internet (chatten, mailen, websites, surfen, mailen, blogs, profielsites, sociale netwerken, ...).
- Kader de aanpak van cyberpesten binnen de meer algemene aanpak van probleemgedrag/pestproblematiek.
- Spreek regels af over hoe je met elkaar omgaat op internet (netiquette).
- Probeer anonieme daders te achterhalen.
- Doe aangifte bij ernstige gevallen (provider verwittigen, de Federal Computer Crime Unit van de Federale Politie...).

Suggesties voor leerkracht

- Actie doen op school, in de klas, op straat, in de buurt (enquête laten uitvoeren),...om leerlingen te sensibiliseren en te betrekken bij ver-

antwoordelijkheden krijgen, geven en nemen.

- Verzamel of google krantenknipsels over cyberpesten.
- Onderwerp laten uitwerken (met poëzie, ontwerp posters, regels gsm/internetgebruik instellen...).
- De verschillende situaties kunnen gegroepeerd worden onder verschillende thema's zodat je er voor kan kiezen om (zeker in de lagere school) al de situaties die in 1 spel aan bod komen min of meer over hetzelfde thema te laten gaan. Bv. pure vormen van cyberpesten of situaties die eerder over veiligheid of veilig internetten gaan.
- Adressen/websites waar jongeren terecht kunnen.
- Op <http://www.clicksafe.be/leerkrachten/nl/home-nl/> vind je nog meer lesmateriaal om een aantal lessen te wijten aan veilig internetten.

Info over vzw zinloos geweld

Het hoofddoel van Vzw Zinloos Geweld is op een 'voort-durende' manier (preventie)projecten realiseren rond geweld, agressie en onverschilligheid. Gaande van lezingen en workshops (over geweldloze communicatie, de invloed van voeding op gedrag, werken aan een klaagvrije samenleving, gezonde grenzen durven stellen enz.) en cartoontentoonstellingen tot de Positieve WensenVlinderhut, de Vlindertegels enz.

Alleen door van de actie een permanent aandachtspunt te maken kan er aan bewustwording gewerkt worden.

Met de steun van het Ministerie van Onderwijs en de Vlaamse Regering ontwikkelde vzw Zinloos Geweld i.s.m. het pluralistische Centrum voor Informatieve Spelen het informatief spel 'Vlinder-Slag' rond het thema geweld en agressie voor jongeren van 9 tot 15 jaar. De spelers worden op een speelse en actief communicatieve manier geconfronteerd met 15 verschillende vormen van zichtbaar en onzichtbaar geweld.

Bezoek zeker eens onze website www.zinloosgeweld.net of www.tegenpestenengeweld.be of word onze vriend via Facebook en de Netlogbrand 'Tegenpestenengeweld'